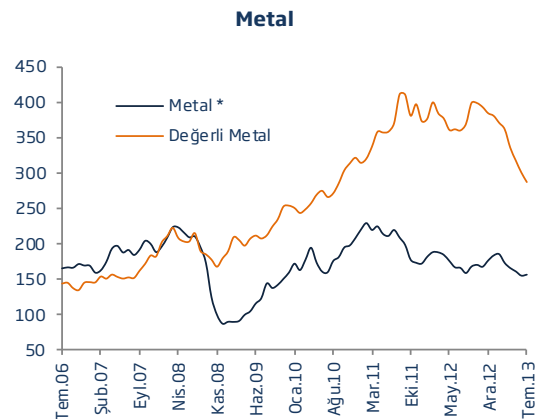
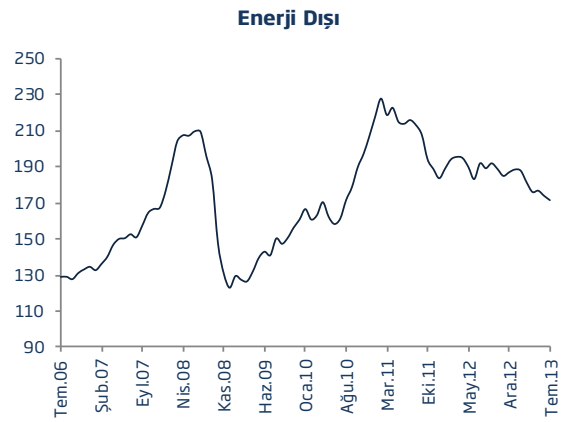
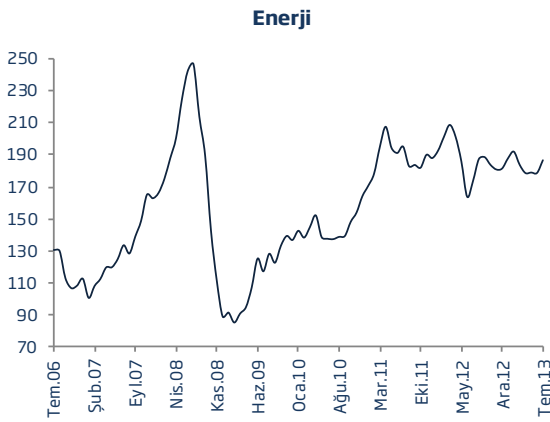

HATİCE ERKİLETLİOĞLU

- Küresel ekonomide öncü ekonomik göstergelerin Temmuz ayında nispeten olumlu bir seyir izlediği gözlemlendi. Öte yandan, ABD Merkez Bankası'nın (Fed) genişleyici para politikasından çıkışı için uygulayacağı stratejinin zamanlamasına ve varlık alım programının seyrine ilişkin beklentiler piyasalarda dalgalanma yaratıyor. Bu durum, gelişmekte olan ülkelere sermaye çıkışlarına neden olurken, söz konusu ülkelerin ekonomik büyümeleri açısından risk oluşturuyor.
- Temmuz ayında enerji fiyatlarındaki artışın etkisiyle emtia fiyatlarında yükseliş gözlemlendi. Ham petrol fiyatları talebinin güçlü seyretmesi, arz tarafında yaşanan sıkıntılar ve jeopolitik sorunlar nedeniyle enerji fiyatları aylık bazda %4,4 arttı.
- Tarım ürünlerinin fiyatları özellikle tahıl ve yağlı tohumlardaki olumlu arz koşullarına bağlı olarak Temmuz ayında aylık bazda %2,3 düştü.
- Metal fiyatları son 5 aylık dönemde ilk kez Temmuz'da aylık bazda %0,9 artış kaydetti. Bu gelişimde, tekrar stok artışına yönelik Çin'in demir cevheri ithalatındaki artış etkili oldu. Diğer metallerin fiyatları ise, ılımlı talep koşulları, stokların yüksek düzeylerdeki seyri ve artan üretim miktarı paralelinde düşüş kaydetti.
- Son 10 aylık dönemde düşüş eğilimi sergileyen değerli metal fiyatları Temmuz'da da %4,5 oranında geriledi.

EMTİA FİYAT ENDEKSLERİ (2005=100)

EMTİA PIYASALARINDA SON GELİŞMELER

- Temmuz ayında **ham petrol** fiyatı aylık bazda %5,5 oranında arttı. Ham petrol fiyatı talebin güçlü seyretmesinin, Libya ve Irak gibi üretici ülkelerde arza ilişkin yaşanan sorunların ve jeopolitik risklerin etkisiyle yükseldi. Nitekim, Mısır ile Suriye'deki olumsuz gelişmeler enerji fiyatları üzerinde yukarı yönlü baskı yaratıyor.
- Hava koşullarının etkili olduğu **doğalgaz** fiyatı ise, Temmuz ayında aylık bazda %2,7 oranında geriledi.
- Ekim 2012'den itibaren genel olarak düşüş eğiliminde olan **altın** fiyatı, Temmuz ayında da aylık bazda %4,3 oranında düştü. Böylece, altın fiyatındaki yıllık düşüş %20'ye yaklaşmış oldu. Son aylarda, Fed'in varlık alım programının yakın vadede sonlandırabileceğine yönelik beklentilerin altına yönelik yatırım talebini olumsuz etkilemesi de altın fiyatı üzerindeki aşağı yönlü baskıları güçlendirdi. Yatırım kaynaklı altın talebinin toplam altın talebinin yaklaşık üçte birini oluşturduğu tahmin ediliyor.
- **Gümüş** fiyatındaki düşüş Temmuz'da da devam etti. Gümüş fiyatı aylık bazda %6,6, yıllık bazda %28,1 oranında geriledi. Altına yönelik talebin azalması gümüş talebine de olumsuz yönde yansırken, gümüşün büyük ölçüde bakır, çinko ve kurşun gibi diğer metaller üretilirken yan ürün olarak elde edilmesi ve söz konusu metallerdeki üretim artışı gümüş arzının da artmasına neden oluyor.
- Diğer değerli metallere kıyasla **platin** fiyatı daha olumlu bir görünüm sunuyor. Nitekim, platinde arz ve talep dinamikleri fiyatları destekleyici yönde seyrediyor. Otomobil sektöründeki toparlanma paralelinde otokatalizörlerde kullanılan platine yönelik talebin tedrici olarak artması beklenirken, arzın talebe nispetle daha zayıf bir seyir izlemesi bekleniyor.
- **Demir cevheri** dışındaki tüm metallerin fiyatları Temmuz ayında geriledi. Demir cevheri aylık bazda %10,8 artış gösterdi. Demir cevherinin ardından sanayiide en çok kullanılan ikinci metal olan **alüminyum** fiyatı ise, aylık bazda %2,5 oranında geriledi. Çin ekonomisinin yılın ikinci çeyreğinde nispeten zayıf bir performans sergilemesi fiyatlar üzerinde baskı yaratmıştı. **Bakırda** ise, arzın talepten daha hızlı arttığı gözleniyor. **Nikelde** de benzer bir görünüm hakim. Çin'deki ekonomik aktivitenin seyri metal fiyatları açısından önem taşıyor. Son dönemde Çin kaynaklı talepteki hareketlenmeye karşılık çoğu metalde arz fazlasının sürdüğü izleniyor.
- **Mısır** fiyatı Temmuz ayında aylık bazda %6,3 düştü. Bu gelişmede, ABD'de üretimin geçtiğimiz yılların oldukça üzerinde gerçekleşmesi etkili oldu. Diğer başlıca üretici ülkeler olan Çin ile AB-27'de de üretim güçlü bir seyir izliyor
- **Buğday** fiyatındaki aylık düşüş ise %3'e yaklaştı. 2013-2014 dönemi mahsulünün rekor düzeyde gerçekleşmesi beklenen buğdayda tüketimin toplam arz miktarına yakın bir düzeyde gerçekleşeceği öngörülüyor.
- **Soya yağı** fiyatını önceki dönemlerdeki düşük stok seviyeleri desteklerken, 2013-2014 sezonunda olumlu hava koşullarının etkisiyle üretimin rekor düzeylere ulaşması bekleniyor. Tüketim artışının üretimdeki artışın altında kalmasının etkisiyle önümüzdeki dönemde de fiyatlardaki düşüşün devam edeceği tahmin ediliyor.
- **Şeker** fiyatındaki aşağı yönlü seyir de devam ediyor. Şeker fiyatı yıllık bazda %26 oranında düşüş kaydetti. Böylece , fiyat son 3 yılın en düşük seviyesine indi. En büyük üretici ülkeler olan Brezilya ve Hindistan'ın para birimlerindeki değer kaybı bu ülkelerin ihracatını olumlu yönde etkiliyor. Öte yandan, piyasa dinamikleri dikkate alındığında arz fazlasının fiyat üzerindeki baskısının sürebileceği düşünülüyor.
- **Pamukta** üretim alanı geçtiğimiz yılın altında kalırken, talebin sentetik ürünlere kaymasının stoklarda artışa neden olabileceği belirtiliyor. Pamuk fiyatları üzerinde Çin'in izleyeceği politika belirleyici rol oynuyor. Toplam pamuk stoklarının %60'ına sahip olan Çin'de Hükümet önümüzdeki dönemde arz açığını gidermek için çiftçilere üretim teşviği sağlayabileceğini belirtti.
- **Kahve** üretiminde lider ülke olan Brezilya'daki olumsuz hava koşullarının kahve üretimini olumsuz etkileyebileceğine dair endişeler Temmuz ayında kahve fiyatını bir miktar destekledi.

EMTİA PİYASALARINDA BEKLENTİLER

- Küresel emtia piyasalarına ilişkin tahminlere göre, emtia fiyatlarında yaygın olarak izlenen aşağı yönlü eğilimin süreceği öngörülmüyor. OPEC dışı ülkelerin petrol üretimindeki artış ve önceki yıl yaşanan arz kesintilerinin büyük ölçüde gideriliyor olması petrol fiyatlarına ilişkin tahminleri aşağı yönlü etkilerken, jeopolitik risklerin artması söz konusu eğilimi sınırlandırıyor. Kaya gazı rezervlerinin ve üretiminin her geçen gün artması da doğalgaz fiyatlarında düşüş beklentilerini artırıyor.
- Birçok tarım ürününde fiyatların yüksek seviyelerde seyrettiği görülürken, söz konusu ürünlerin birçoğuna ilişkin orta ve uzun vadeli tahminler gerilemeye işaret ediyor.
- Başlıca risk unsuru olarak, enerji ve metal fiyatları açısından öngörülemez arz kesintileri ve Çin kaynaklı talepte yaşanabilecek dalgalanmalar, petrol fiyatları açısından ise Orta Doğu'daki jeopolitik koşullar öne çıkıyor. Tarım ürünlerinde de, olumsuz hava koşullarına bağlı olarak hasattan beklenen verimin alınmaması başlıca risk unsuru olarak değerlendiriliyor.

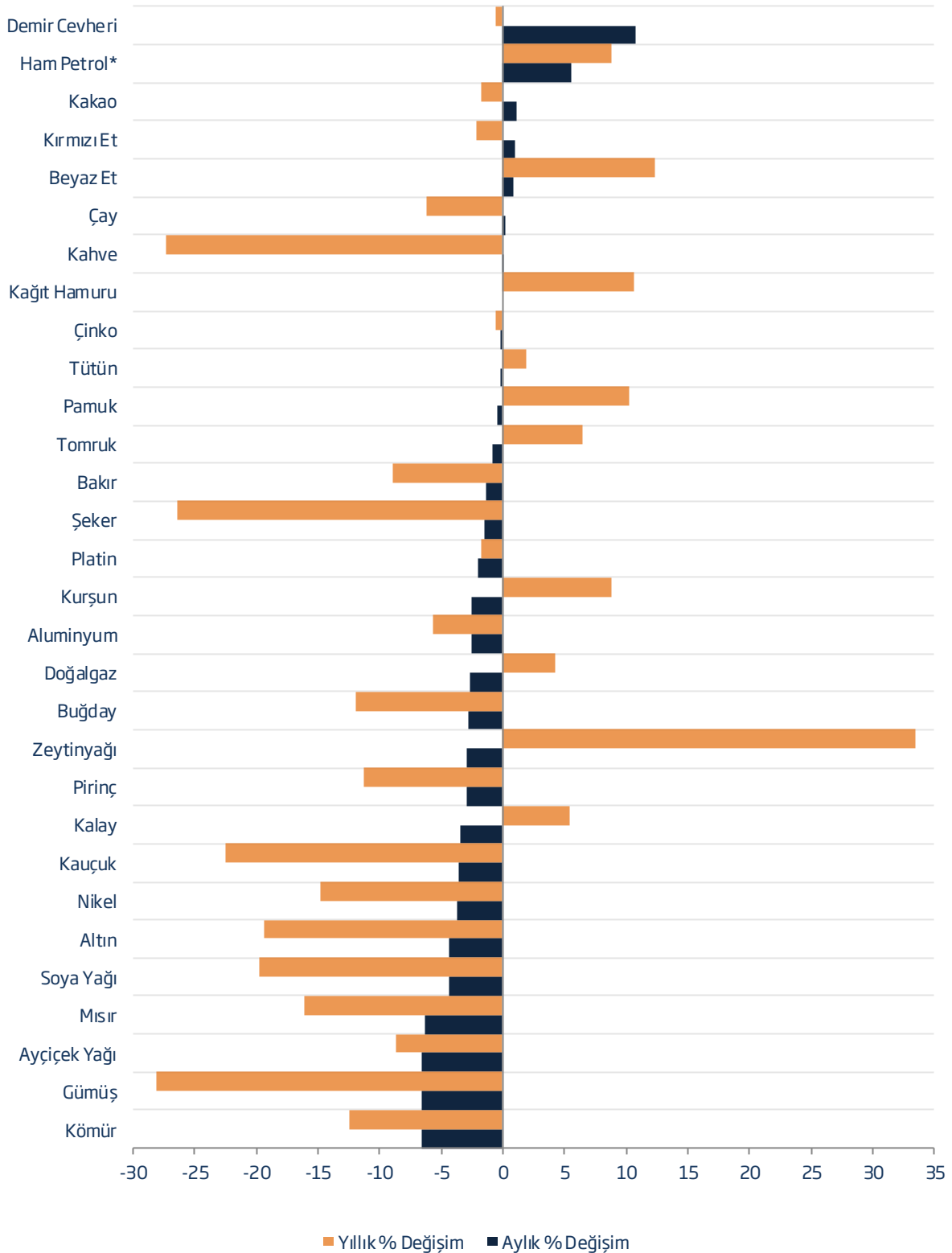
EMTİA FİYATLARI: Gerçekleşme ve Tahminler

		Gerçekleşme				Tahmin				
		2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
Enerji										
Ham Petrol*	USD/varil	28	79	104	105	101	100	99	96	96
Kömür	USD/ton	26	99	121	96	90	91	90	95	100
Doğalgaz (Avrupa)	USD/milyon btu	4	8	11	12	12	12	11	11	10
Tarım										
Kakao	cent/kg	91	313	298	239	225	232	230	225	220
Kahve	cent/kg	192	432	598	411	315	330	340	345	350
Çay	cent/kg	188	288	292	290	280	288	291	308	325
Soya Yağı	USD/ton	338	1.005	1.299	1.226	1.100	1.075	1.050	1.025	1.000
Mısır	USD/ton	89	186	292	298	295	270	250	240	230
Pirinç	USD/ton	202	489	543	563	545	520	500	490	480
Buğday	USD/ton	114	224	316	313	315	310	300	287	275
Kırmızı Et	cent/kg	193	335	404	414	450	425	400	395	390
Beyaz Et	cent/kg	131	189	193	208	220	201	201	204	205
Şeker	cent/kg	18	47	57	48	41	40	38	37	35
Tomruk	USD/metre küp	275	429	485	451	460	460	465	505	535
Pamuk	cent/kg	130	228	333	197	200	203	205	226	250
Kauçuk	cent/kg	67	365	482	338	290	305	310	305	300
Tütün	USD/ton	2.976	4.333	4.485	4.302	4.350	4.200	4.150	4.100	4.050
Metal										
Alüminyum	USD/ton	1.549	2.173	2.401	2.023	1.900	2.100	2.200	2.437	2.700
Bakır	USD/ton	1.813	7.535	8.828	7.962	7.100	7.050	7.000	6.899	6.800
Demir Cevheri	USD/kuru ton	29	146	168	128	120	125	130	137	145
Kurşun	cent/kg	45	215	240	206	210	215	220	222	225
Nikel	USD/ton	8.638	21.809	22.910	17.548	15.000	18.200	18.500	19.235	20.000
Kalay	cent/kg	544	2.041	2.605	2.113	2.100	2.200	2.300	2.398	2.500
Çinko	cent/kg	113	216	219	195	190	215	230	240	250
Altın	USD/troy ons	279	1.225	1.569	1.670	1.380	1.360	1.350	1.325	1.300
Gümüş	cent/troy ons	495	2.015	3.522	3.114	2.200	2.250	2.280	2.290	2.300
Platin	USD/troy ons	545	1.610	1.719	1.551	1.480	1.450	1.400	1.323	1.250

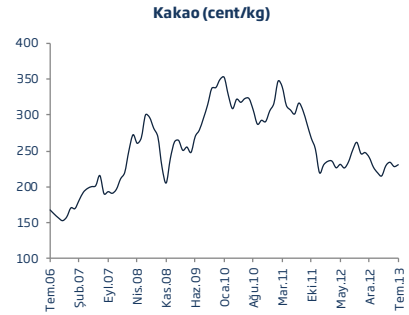
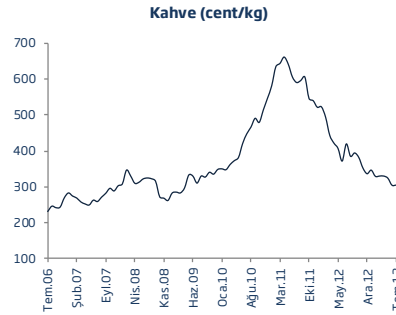
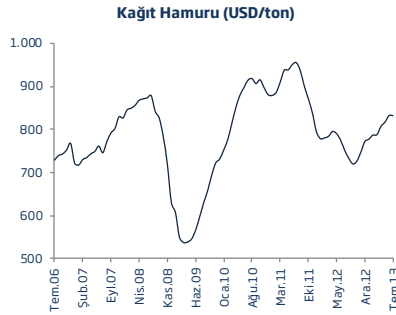
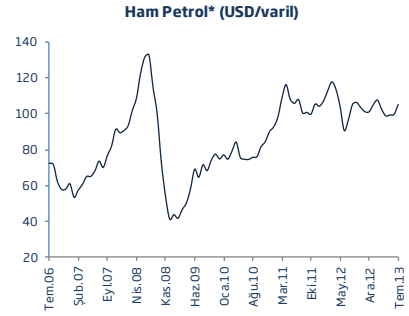
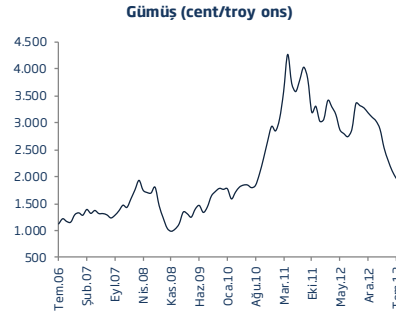
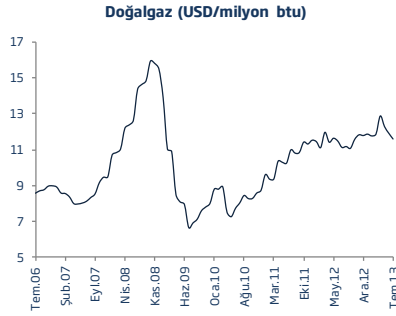
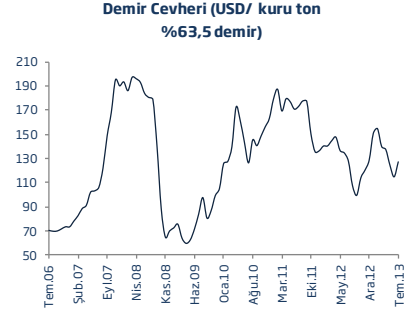
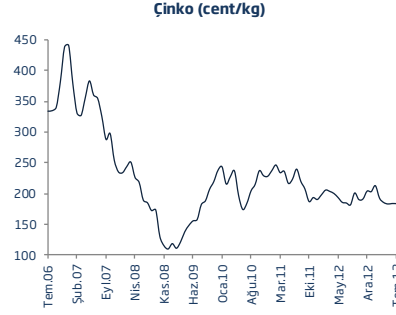
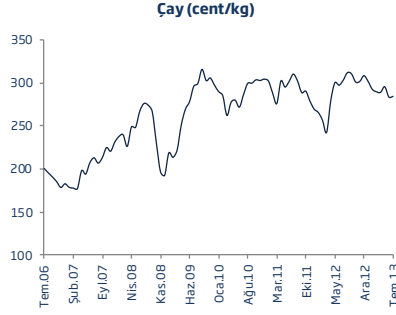
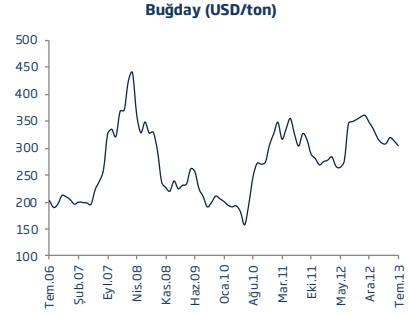
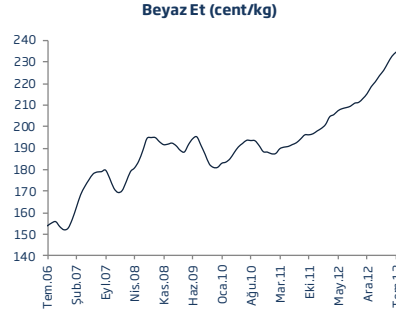
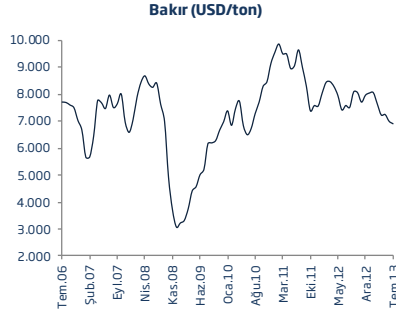
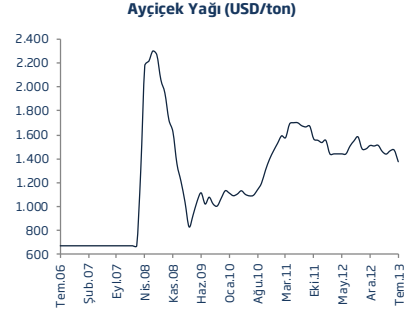
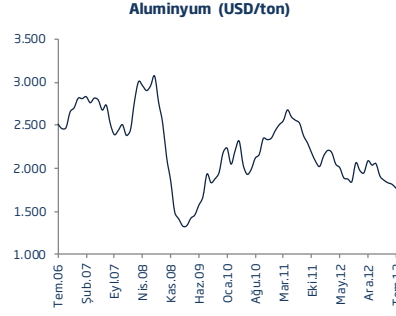
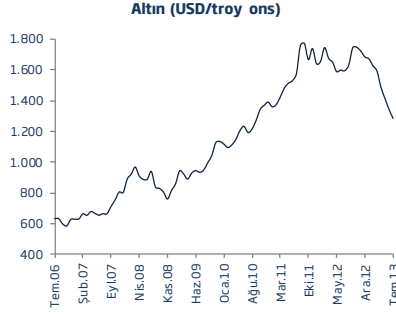
Kaynak: Dünya Bankası (Temmuz 2013)

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

Emtia Fiyatlarında Değişim Oranları (Temmuz 2013)

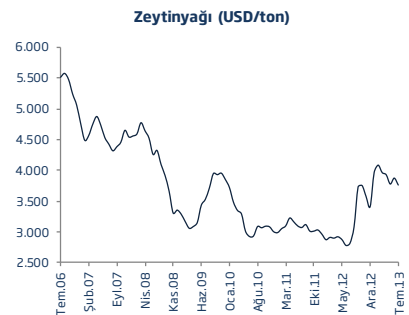
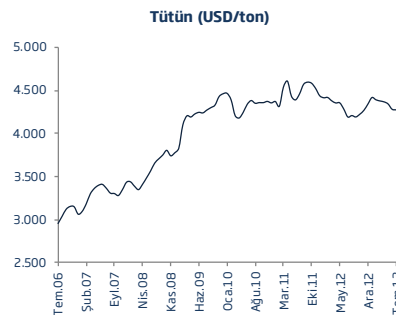
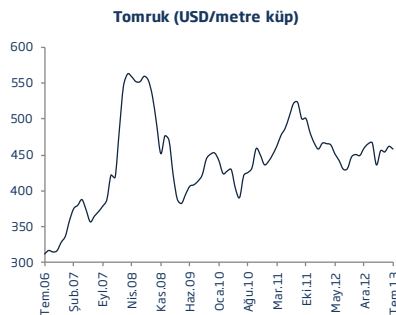
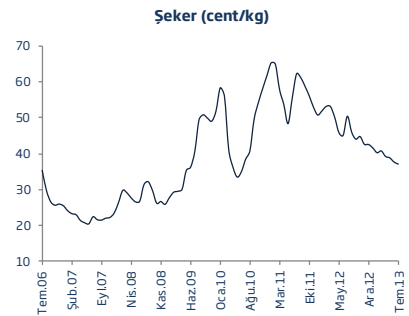
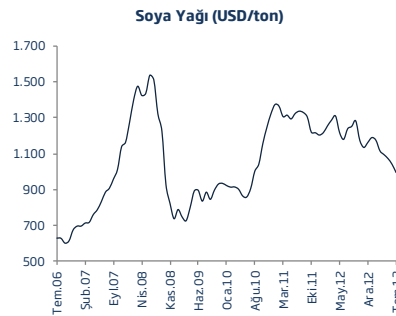
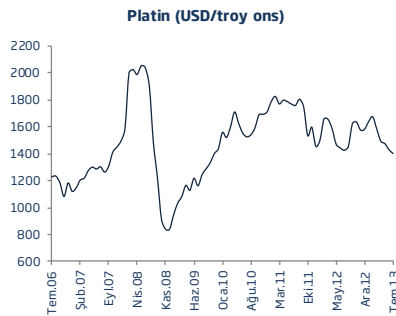
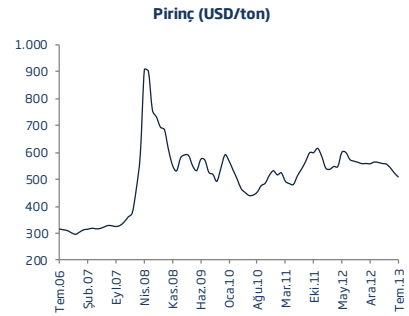
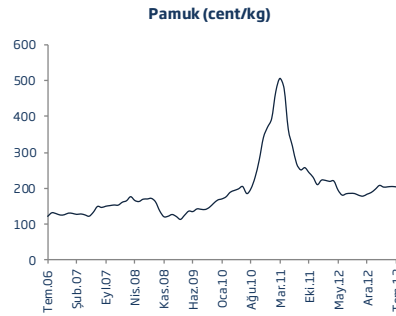
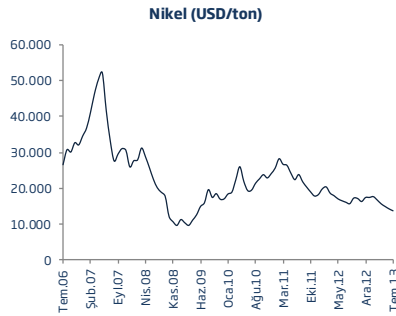
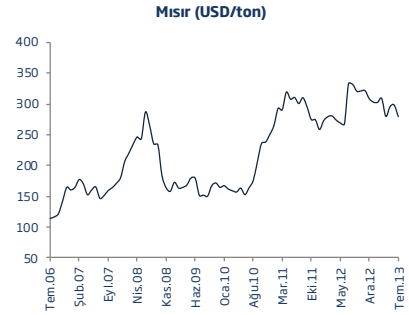
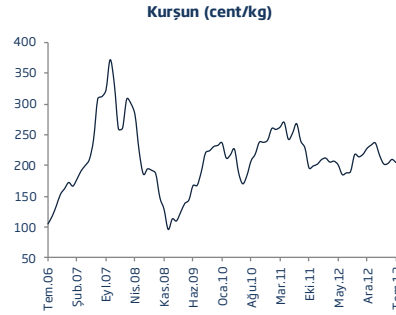
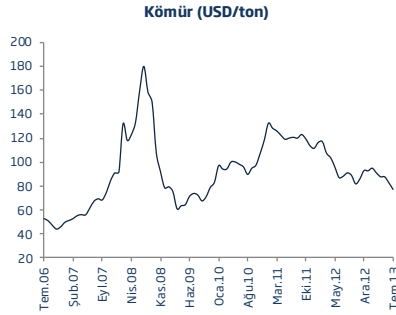
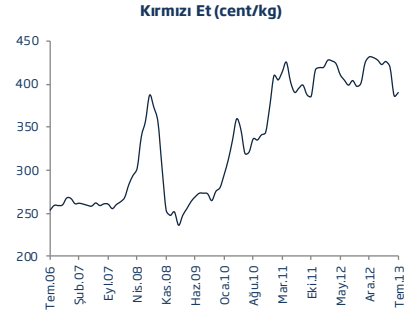
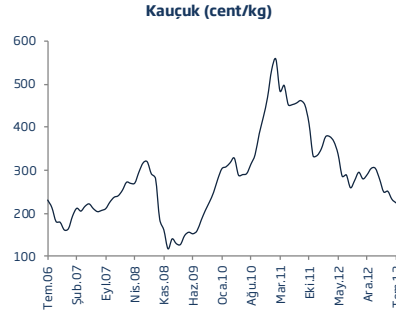
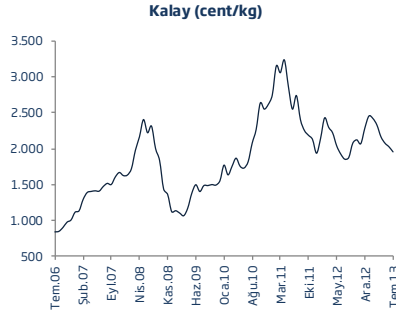
EMTİA FİYATLARI - I

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

* Brent, WTI ve Dubai petroleri spot fiyatları ortalamasıdır.

EMTİA FİYATLARI - II

Kaynak: Dünya Bankası, IMF

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.